

зменшити фінансовий тиск і знайти шлях до переговорів з кредиторами, але також може привести до погіршення його кредитного рейтингу та недостатнього фінансування для кредиторів.

Література

1. Котенко Т. Бізнес і коронавірус: відома американська мережа магазинів одягу оголосила про банкрутство. URL: <https://www.nytimes.com/2020/05/03/business/j-crew-bankruptcy-coronavirus.html>

УДК 346.9(043.2)

Ткачук І.Ю., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Тімуш І.С., д.ю.н., професор

КЛАСИФІКАЦІЯ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

Якісний захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання нарівні з традиційними господарськими судами можуть здійснювати і недержавні судові органи – третейські суди. Інститут третейського розгляду спорів на законодавчому рівні знайшов закріплення у Законі України «Про третейські суди» [1].

У світовій практиці виділяють за певними критеріями кілька видів третейських судів. І це не малозначно. Класифікація таких судів важлива з огляду на правильне розв'язання питання про підвідомчість конкретних справ, визначення компетенції судів та сфери діяльності, а також швидкий, об'єктивний, законний розгляду спору.

Традиційним є поділ третейських судів залежно від строків їх функціонування, який прямо впливає як із міжнародних конвенцій про арбітраж, так і з національного законодавства багатьох країн про третейські суди, а саме: третейські суди *ad hoc* (або разові чи ситуативні, для розгляду конкретної справи) та *постійно діючі третейські суди* (інституційні, які діють на постійній основі) [2].

Третейські суди обмеженого строку дії як модель судів пропонується запровадити для вирішення земельних спорів, спорів про поділ будівель та майна між різними церквами та конфесіями [3].

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про третейські суди» в Україні можуть утворюватися та діяти постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору (суди *ad hoc*). Постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору утворюються без статусу юридичної особи.

У розмежуванні постійно діючого третейського суду і третейського суду ad hoc суттєву роль відіграє наявність певної недержавної організації, яка засновує та опікує інституційний арбітраж. Третейський суд ad hoc організовується безпосередньо сторонами і не пов'язаний з будь-якою установою. Вагомою ознакою, яка дозволяє відмежувати постійно діючий третейський суд від третейського суду ad hoc, є наявність в інституційного арбітражу правил розгляду спорів (регламенту), який застосовується для всіх спорів. У третейських судах ad hoc, звичайно, такі регламенти відсутні, і під час розгляду та вирішення спорів третейські судді (суддя) керуються правилами провадження, встановленими сторонами в кожному конкретному випадку.

Поділ третейських судів на *загальні та спеціалізовані* має умовний характер, оскільки компетенція загального третейського суду значно обмежена порівняно з компетенцією державного суду. Спеціалізований третейський суд розглядає ще більш обмежене коло спорів (якщо порівнювати із загальним третейським судом). Загальний третейський суд забезпечує інтереси майнового обороту взагалі, а спеціалізований діє у певній сфері, наприклад, банківській, страховій тощо.

Наприклад, до спеціалізованих третейських судів відносяться, зокрема, морські арбітражі, що вирішують спори у сфері торгового мореплавства. Такими є арбітраж при Комітеті Ллойда в Лондоні, Морська арбітражна палата в Парижі, Морський третейський суд у Гамбурзі. Спеціалізованими третейськими судами в Україні є Міжнародний комерційний арбітражний суд, Морська арбітражна комісія при Торгово-промисловій палаті України. Зауважимо, що на них не поширюється Закон України «Про третейські суди». Ці суди здійснюють свою діяльність відповідно до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

Третейські суди за сферою діяльності поділяються на: *національні* (які компетентні вирішувати внутрішньоекономічні спори) та *міжнародні* (для розв'язання зовнішньоекономічних конфліктів). Поділ третейських судів на міжнародні та національні залежить від того, чи належить йому право розгляду спорів, в яких присутній іноземний елемент (предмет позову, сторони, факти, з яких виникли правовідносини), чи ні. Статус сторони (сторін) спору, що перебуває у провадженні третейського суду, є підставою для визнання його як міжнародного. Проте правова природа як міжнародних, так і національних третейських судів однакова, різниця полягає лише в тому, що діяльність міжнародних арбітражів спрямована на розгляд та вирішення спорів, що впливають із зовнішньоекономічних відносин. Обмеження підвідомчості національних третейських судів неможливістю розгляду та вирішення спорів у яких, якщо хоча б однією із сторін є нерезидент України, можна вважати серйозною законодавчою

дискримінацією національних третейських судів, оскільки за своїм характером інститут третейського судочинства є добровільним та договірним і саме сторони на свій розсуд мають вирішувати чи передавати свій спір на розгляд міжнародного чи національного арбітражу [3, с. 695].

Зазначене дає змогу виокремити третейські суди: 1) національні та міжнародні; 2) інституційні (постійно діючі) та ad hoc; 3) загальні та спеціалізовані.

Література

1. Про третейські суди: Закон України від 18 бер. 2004 р. № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 35. С. 412.

2. Притика Ю.Д. Третейський розгляд господарських спорів: сучасність та перспективи розвитку. Вісник Вищого Арбітражного Суду України. 2000. № 3. С. 167-176.

3. Дишкантюк Ю.І. Види третейських судів. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/21676/.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

УДК 346.9(043.2)

Чайка К.О., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Нецька Л.С., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ-БОРЖНИКА ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КРЕДИТОРА АБО КРЕДИТОРІВ

На сьогоднішній день активно здійснюється реформування законодавства України, імплементація західноєвропейських норм та стандартів у чинне законодавство нашої держави. Однією із сфер, яка наразі зазнає значної трансформації, є інститут банкрутства, оскільки банкрутство є важливою процедурою для забезпечення фінансової стабільності компаній та захисту інтересів кредиторів, впливає на визначення місця України у рейтингу доступності для ведення бізнесу. Судове провадження у справі про банкрутство юридичної особи має важливе значення для забезпечення фінансової стабільності компаній та захисту інтересів їх кредиторів. Відкриття провадження у справі про банкрутство є одним із ключових моментів у цьому процесі, що вимагає дотримання встановлених законодавством правил та особливостей, пов'язаних з видом юридичної особи, станом її фінансових зобов'язань, розміром майна, статусом кредиторів тощо.

Відповідно до ч. 1 ст. 34 Кодексу України з процедур банкрутства